

ONDERZOEK DOOR
HEMBYSE ARCHEOLOGIE :
Waregem, Mirakelstraat

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten	☒
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen	☐
Archeologierapport	☐
Eindrapport	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

MAATREGELEN :

Vrijgave

©Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

1	Administratieve gegevens.....	4
1.1	Situering van het onderzoeksgebied.....	4
1.2	Projectcodes of ID nummers.....	6
1.3	Betrokken actoren.....	7
1.4	Bewaring van de data	8
2	Uitvoering van het uitgesteld vooronderzoek.....	9
2.1	Programma van maatregelen	9
2.1.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	9
2.1.2	Maatregelen genomen door de initiatiefnemer	11
2.1.2.1	Staat van het terrein	11
2.1.2.2	Logistiek.....	13
2.2	Uitvoering	15
2.2.1	Begeleiding sloopwerken.....	15
2.2.1.1	Profielput 1	16
2.2.1.2	Profielput 2.....	19
2.2.1.3	Profielput 3.....	22
2.2.1.4	Profielput 4.....	23
2.2.1.5	Profielput 5.....	25
2.2.1.6	Profielput 6.....	26
2.2.1.7	Profielput 7.....	27
2.2.1.8	Profielput 8.....	29
2.2.2	Proefsleuven	31
2.3	Assessment van de bodem	37
2.3.1	Putwandprofielen -bodemprofielen	37
2.4	Assessment van het sporenbestand.....	38
2.5	Assessment van vondsten en stalen.....	38
2.5.1	Conservatie-assessment van vondsten.....	38
2.5.2	Conservatie-assessment van stalen.....	38
3	Dataset en waardering	39
3.1	Bestaande data.....	39
3.2	Ontbrekende data	41
3.3	Waardering	42
4	Literatuuroverzicht	44
4.1	Naslagwerken	44
4.2	Online bronnen	45
5	Lijst van figuren	46

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

4

Datum van toekenning van de onderzoeksopdracht aan Hemyse bv	18 oktober 2022
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Nota van het uitgesteld vooronderzoek
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	5 werkdagen (2 terreindagen, 3 dagen voorbereiding en rapportage)
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	ID nummer
Bureaustudie (ifv verkaveling)		
Bureaustudie (ifv sloop)	2018K194	10191
Bureaustudie (ifv stedenbouw)		
Landschappelijk bodemonderzoek	2019A195	10191
Verkennde boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem	2023A107	
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	WAR-MIR	

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Veldwerkleider	Bart De Smaele	
Assistent-archeoloog/archeologen		
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Conservator		
Natuurwetenschapper		
Geofysicus		
Materiaaldeskundige		
Fysisch-antropoloog		
Andere (regio)specialisten		
Initiatiefnemer en zakelijkrechthouder (enkel zichtbaar in de privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	☐
	Publiekrechtelijk	☒
Omgevingsvergunning(en):	Verkaveling van gronden (verkaveling)	☐
	Verkaveling van gronden (sloop)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen)	☒
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen)	☐
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed: Werkgebied WA1	☒
	Onroerenderfgoedgemeente:	☐

1.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2023
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	250
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2023. <i>Prospectie met ingreep in de bodem aan de Mirakelstraat 102 te Waregem,</i> Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 250, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bevoegde IOED/OEGemeente	Leiedal
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Trezoor

2 Uitvoering van het uitgesteld vooronderzoek

2.1 Programma van maatregelen

Teneinde de archeologische waardering van het onderzoeksgebied in zijn volledigheid toe te laten, was in de archeologienota¹ een programma van maatregelen² opgesteld voor de uitvoering van een uitgesteld vooronderzoek, bestaande uit een proefsleuvenonderzoek. Een bureaustudie (exclusief plaatsbezoek en controleboringen) en een landschappelijk bodemonderzoek in de vorm van manuele boringen waren reeds uitgevoerd.

2.1.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De vraagstelling van het uitgesteld vooronderzoek, zoals in het programma van maatregelen kan worden teruggevonden, is gericht op het aantreffen van archeologische grondsporen, vanaf de metaaltijden. De meest geschikte surveymethode werd bepaald als een begeleiding van de sloopwerken en een proefsleuvenonderzoek:

“Gezien de aanwezigheid van een A/C-profiel en de afwezigheid van een B-horizont kunnen er nog dieperliggende sporen in de top van de C-horizont bewaard zijn. Proefsleuven zijn de meest aangewezen methode om grondsporensites te onderzoeken.”³

Hierbij werd de volgende vraagstelling geformuleerd:

- *Zijn er grondsporen aanwezig?*
- *Zijn er artefacten aanwezig?*
- *Kan een ruimtelijke afbakening gemaakt worden van de zones met archeologische sporen of artefacten?*
- *Kunnen archeologische vindplaatsen op basis van het sporen/artefactenbestand in tijd, ruimte en functie afgebakend worden? Waarom?*
- *Kan het vindplaatstype (bewoning, economisch, funerair, religieus, militair) worden bepaald op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal? Waarom?*

¹ Praet 2019.

² Ibid.

³ Ibid., pagina 7.

- *Wat zegt de landschappelijke ligging (reliëf, bodemtype, geologische eenheid en hydrologie) van de archeologische erfgoedwaarden over het vroegere landgebruik volgens een synchroon en diachroon perspectief?*
- *Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?*
- *Is er mogelijkheid tot behoud in situ en zijn er eventueel maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?*
- *Indien behoud in situ van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?*
- *Zijn er structuren/sporen die bijzondere aandacht verdienen bij evt. vervolgonderzoek?*
- *Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?*

Deze onderzoeksvragen worden verder in de tekst bij wijze van besluit beantwoord.

2.1.2

Maatregelen genomen door de initiatiefnemer

2.1.2.1

Staat van het terrein

Het vooronderzoek diende in een uitgesteld traject te gebeuren omwille van verschillende obstakels, zijnde niet in het minst de aanwezigheid van een volledig bedrijvencomplex, bestaande uit fabriekshallen en magazijnen. Het terrein is reeds sinds 1930 in gebruik als vlasroterij en later als fabriek voor de verwerking van kunststoffen. Sinds 2014 was het complex leegstaand.

Figuur 1. Luchtfoto van de site voor de afbraak (bron: initiatiefnemer). Onder: dronefoto van de site tijdens de afbraak (foto B. De Smaele, 2022).

In oktober 2022 werd tijdens de sloop van de bestaande gebouwen door Hembyse Archeologie een plaatsbezoek uitgevoerd, met als doel het inschatten van de methodiek van de uitvoering. Er werd vastgesteld dat er

sprake was van een aantal ondergrondse structuren, zoals putten, sokkels en een omvangrijke sprinklertank.

Figuur 2. Plan van de gekende ondergrondse structuren.

De sprinklertank was meer dan drie meter diep, er werd in deze structuur afgedaald.

Figuur 3. Boven: zicht op enkele ondergrondse structuren tijdens het plaatsbezoek. Onder: zicht op de sprinklertank (© Hembyse BV).

Deze structuren zijn tijdens de latere sloopwerken volledig uitgebroken.

2.1.2.2 Logistiek

Het programma van maatregelen, dat gebaseerd was op de data uit de landschappelijke boringen, bestond uit twee delen. Enerzijds een begeleiding van de uitbraak van de vloerplaten en de massieven en anderzijds een proefsleuvenonderzoek. Uit de landschappelijke boringen was echter reeds een sterke verstoring van de bodem gebleken, waardoor door de erkend archeoloog werd beslist om in eerste instantie de bodemopbouw te controleren middels profielputten. Hiervoor werd door de initiatiefnemer na de sloop van de gebouwen tot op de vloerplaat een

graafmachine en machinist ter beschikking gesteld. De vloerplaat werd op aanwijzen van de erkend archeoloog plaatselijk en onder begeleiding opgebroken.

Op basis van de data uit de profielputten bleek dat de bodem zeer zwaar verstoord was, in die mate zelfs dat de verwachting naar de aanwezigheid van archeologische sporen uitermate laag was. Dit supprimeerde dus ook de noodzaak tot de *volledige archeologische begeleiding* van alle sloopwerken⁴. Er werd met de initiatiefnemer en de uitvoerder van de grondwerken afgesproken om in eerste instantie enkel de vloerplaten, funderingszolen en de diepere structuren (putten en de sprinklertank) uit te breken, *zonder* in de onderliggende zandbodem te reiken. Dit was vanuit het standpunt van de grondwerken ook een logische beslissing, aangezien er tussen de verwerking van grond met puin of zuivere grond een aanzienlijk financieel verschil is. Op deze manier was er geen enkele belemmering qua planning of logistiek voor de uitvoering van de sloopwerken. Er werd beslist om snel na de sloopwerken de proefsleuven uit te voeren.

Zowel voor de begeleiding van de plaatselijke uitbraak van de vloerplaat, als voor de aanleg van de profielputten en de proefsleuven werd door de initiatiefnemer een 36-tons graafmachine met een dieplepelbak van 2,2 meter en met machinist ter beschikking gesteld. De weersomstandigheden voor de eerste fase van het onderzoek waren goed (bewolkt, geen neerslag); de weersomstandigheden voor de tweede fase van het onderzoek (proefsleuven) waren matig (enige regenval, sterke wind), bovendien was het terrein zeer nat (cf. infra). Gezien de sterke verstoring van het terrein en de volledige afwezigheid van archeologische grondsporen was dit echter geen probleem.

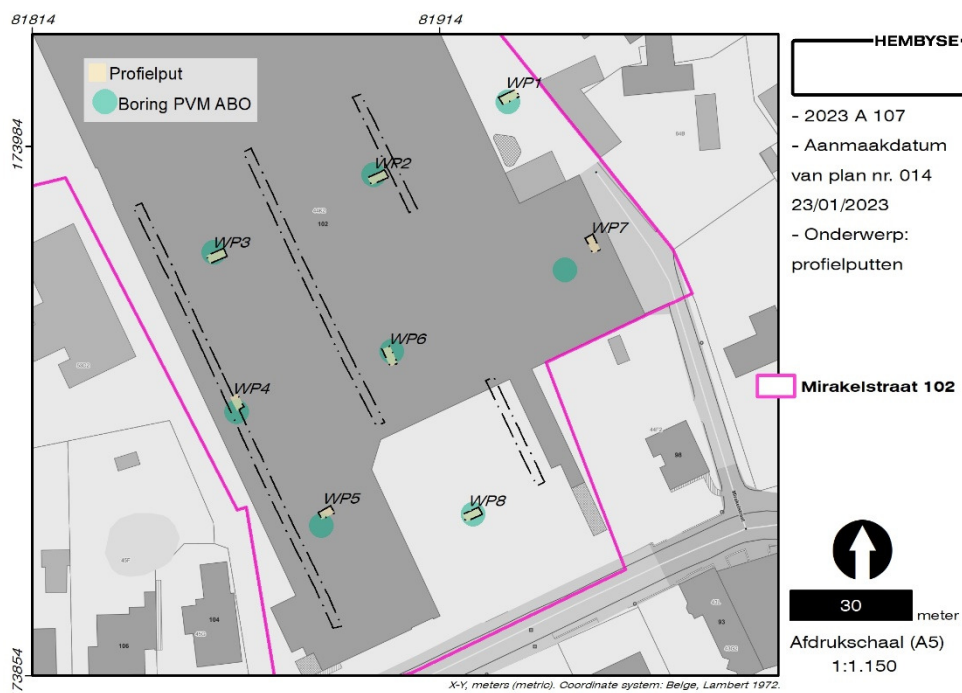
Alle onderzoeken werden uitgevoerd door Hembyse BV (OE/ERK/Archeoloog/2017/00193), als rechtspersoon erkend archeoloog. De veldwerkleider voor het onderzoek was Bart De Smaele (erkend archeoloog, assistent-bodemkundige), met Hadewijch Pieters als assistent-archeoloog (en assistent-bodemkundige). Alle geloofsbrieven zijn middels CV aantoonbaar.

⁴ *Een volledige archeologische begeleiding van 1,5 hectare vloerplaten staat gelijk aan een kostprijs die op basis van een dergelijke sterk verstoorde bodem niet kan worden verantwoord. Daarom werd beslist eerst een evaluatie van de bodem en het uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek te doen – dit op basis van profielputten. De financiële impact van de inzet van een archeoloog, een aardkundige en een graafmachine met machinist voor 1 dag ten opzichte van een volledige archeologische begeleiding van de sloop van de site, is aanzienlijk minder zwaar.*

2.2 Uitvoering

2.2.1 Begeleiding sloopwerken

Uit de landschappelijke boringen bleek een sterk verstoorde bodem. Gezien het gebruik van de site hoeft dit niet te verbazen. Er was in het landschappelijk bodemonderzoek sprake van een A/C-bodem, maar op basis van het rapport van het onderzoek leek dit een overschatting van het kennispotentieel van de bodem. Er was namelijk geen enkele boorprofiel waarin eenduidig een A/C-bodem aanwezig was, namelijk een teelaarde op een afgetopt onverweerd moedermateriaal. Er leek enkel sprake te zijn van genivelleerd en sterk gereduceerd onverweerd moedermateriaal, afgedekt door antropogene nivelleringslagen en betonverharding. Met andere woorden: **zonder uitzondering OT/C-bodems.**

Figuur 4. Plan van de aangelegde profielputten ten opzichte van de landschappelijke boringen. Onder: luchtfoto van het onderzoeksgebied (in noordelijke richting) met op de voorgrond profielput 8.

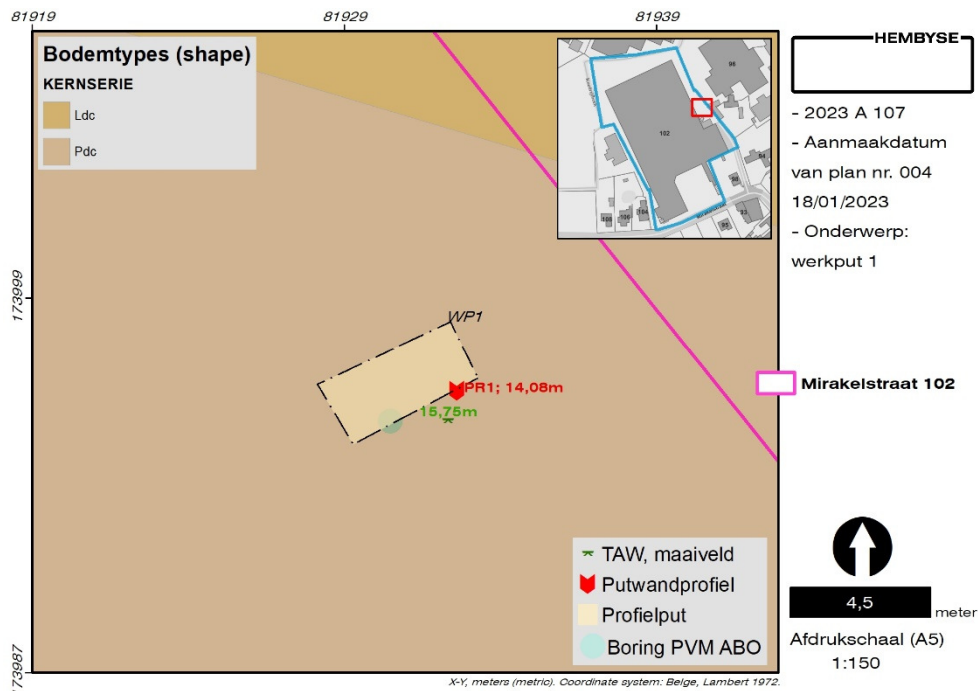
In volgend hoofdstuk worden de landschappelijke boorprofielen geconfronteerd met de profielputten, die op nagenoeg dezelfde plaats werden uitgevoerd⁵.

16

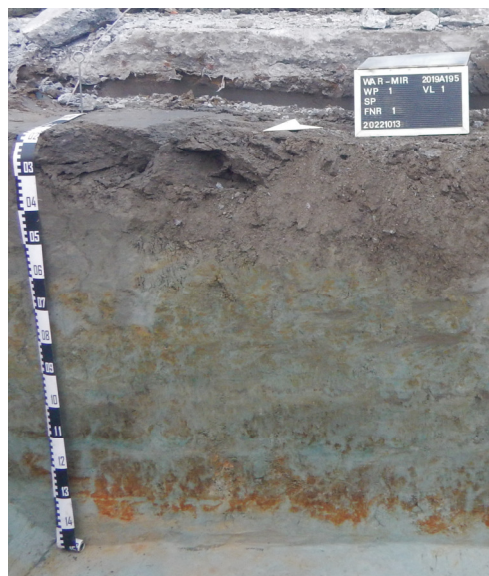
2.2.1.1 Profielput 1

Profielput 1 werd aangelegd in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied en toonde een sterk verstoord bodemprofiel. Er was sprake van een betonverharding, waaronder een sterk gecompacteerd grijs zand. In de landschappelijke boring werd dit als een A-horizont (teelaarde ?) gedetermineerd, maar meer waarschijnlijk is dat het gaat om een nivelleringslaag voor de aanleg van de betonverharding.

⁵ De boorpunten werden middels GPS op het terrein uitgezet, maar slechts in 3 gevallen kon het fysieke boorpunt worden waargenomen ondanks de noodzaak van een kernboring. Niettemin wordt hier uitgegaan van het feit dat de boorpunten van het landschappelijk bodemonderzoek landmeetkundig correct zijn opgemeten.

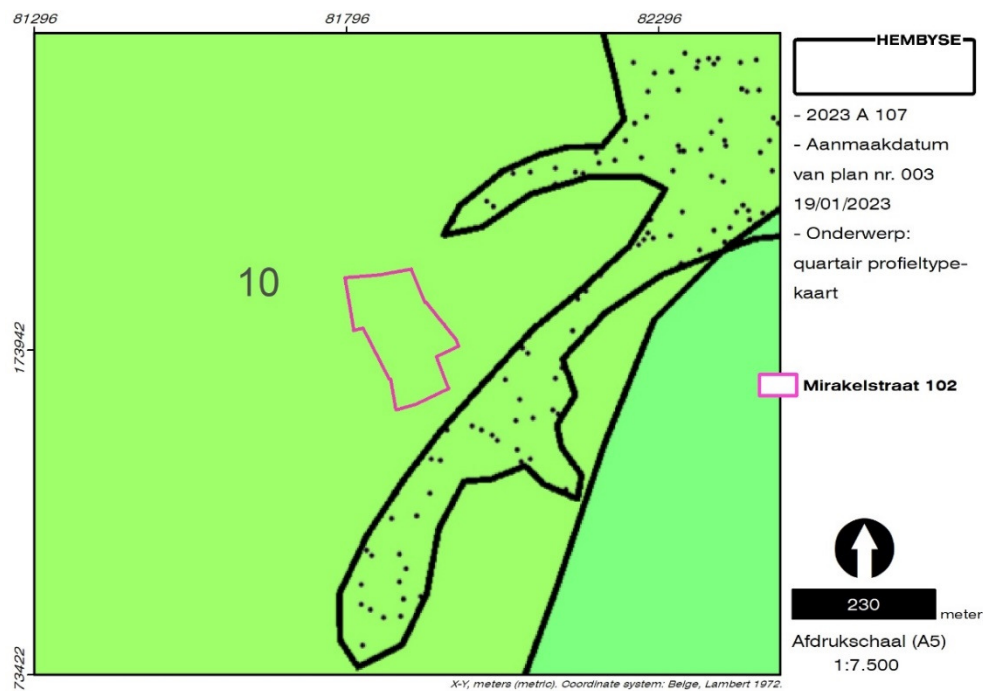
- 0 – 25cm: betonplaat
 25 – 50cm: donker zwartbruin zand, afgetopt/genivelleerde A-horizont
 50 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleilig, gereduceerd

Figuur 5. Boring 1 en profielput 1.

Op een diepte van 50-60 centimeter onder het maaiveld werd een fijn, sterk gereduceerd zand/zandleem aangesneden. Op een diepte van 1,2 meter was sprake van een oudere roestvorming, op circa 1,4 meter diepte was sprake van een zeer fijn zand, tevens gereduceerd. In de landschappelijke boring werd dit sediment als een tertiair zand gedetermineerd, maar het

ontbreken van een kleifractie, glauconiet en vooral het feit dat het tertiair sediment op deze site zich op een diepte van -5 meter TAW (en dus 20 meter onder het huidige maaiveld) bevindt, toont aan dat het gaat om een quartair zand, dat door de aanwezigheid van de betonverharding gereduceerd is.

Figuur 6. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de quartair profieltypekaart.

Profieltype 10 wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van fluviatiele afzettingen uit het Boven-Pleistoceen, die worden afgedekt door eolische sedimenten, eveneens uit het Boven-Pleistoceen.

De diepste quartaire sedimenten behelzen aldus fluviatiele afzettingen die algemeen verspreid zijn in de uitlopers van de Vlaamse Vallei. Grosso modo worden vier facies onderscheiden, waarvan sommige evenwel in een zelfde periode voorkomen. Binnen het onderzoeksgebied is slechts sprake van twee facies die behoren tot de Formatie van Zemst. Deze werden afgezet in een (arctisch) vlechtend rivierensysteem, waarvan de actieve geulen goed afgebakend zijn. Aan de basis wordt een grindhoudend tot grindrijk zand aangetroffen dat wordt afgedekt door een topfacies van fijn zand, leem of klei. Hierin kunnen vegetatierijke of humeuze laagjes voorkomen. Dit is het Lid van Bos van Aa, dat wordt afgedekt door de sedimenten van het Lid van Lembeke, dat gekenmerkt wordt door een zandige textuur, dat in hoofdzaak als half-fijn omschreven kan worden.

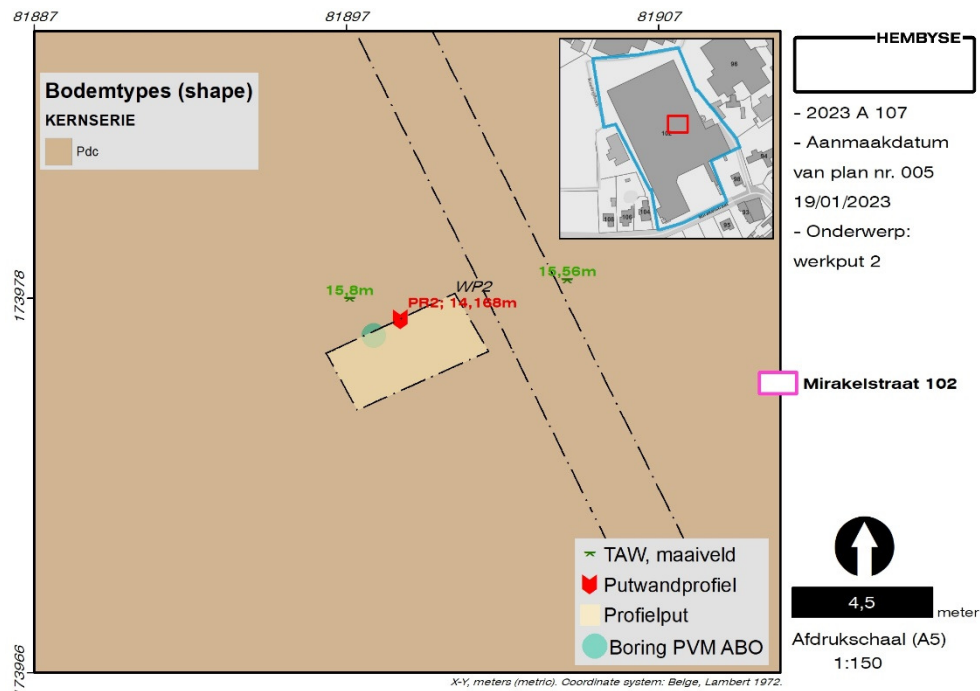
Over het geheel kunnen schelpenresten voorkomen. Naar alle waarschijnlijkheid is dit het fijne zandpakket dat vanaf een diepte van 1,4 meter goed herkenbaar is, met name een zandig pakket dat in glaciale en periglaciale omstandigheden in een brede vlechtende Pleistocene Leie is afgezet.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt de Formatie van Zemst afgedekt door eolische sedimenten van de Formatie van Gent. Aan de basis hiervan werden de eolische sedimenten afgezet in een relatief vochtig klimaat waardoor er sprake is van een alternerend complex van grof- en fijnkorrelige lagen. Hierin heeft zich mogelijks hellingsafwaarts materiaal afgezet waardoor er sprake is van herwerkt tertiair materiaal. Het topfacies wordt gekenmerkt door meer homogene eolische afzettingen die werden afgezet in een droger klimaat. Dit beperkt de hellingsprocessen; secundaire verplaatsingen bestaan doorgaans enkel uit verstuiwingen. Hierdoor is er wel nog sprake van variaties in korrelgrootte waardoor er zowel zandige als meer lemige afzettingen kunnen worden waargenomen. Dit is naar alle waarschijnlijkheid het sediment dat zich tot aan de antropogene lagen manifesteert. Het gaat om een Pleistoceen eolisch sediment, waar in theorie wél paleo-horizonten (uit de interstadialen) kunnen voorkomen. Het gaat dus *niet* om een tertiair sediment !

Het voornaamste probleem met de reductie van het Pleistoceen sediment is dat grondsporen hierin zeer slecht zichtbaar zijn, de bewaring van grondsporen wordt dus door de reductie zeer sterk aangetast !

2.2.1.2 *Profielput 2*

Profielput 2 werd vrij centraal in het onderzoeksgebied aangelegd en bevond zich ook in een zone die voordien volledig verhard was. In tegenstelling tot de boring, werd het Pleistoceen zand pas aangetroffen op een diepte van 35 centimeter: er was immers sprake van een betonverharding en een vlijlaag (die niet als dusdanig herkend werd in de boring). Ook voor de onderliggende bodemhorizonten is eerder sprake van een discrepantie tussen de boring en de profielput.

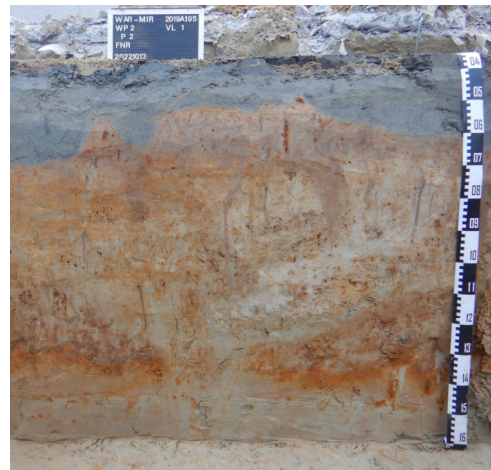

0 – 15cm: betonplaat

15 – 50cm: beige zand met onderaan roestverschijnselen, afgetopte A-horizont

50 – 100cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleilig, roestverschijnselen vanaf 0,80m-mv, gereduceerd.

100 – 130cm: roestbeige zand

Figuur 7. Boring 2 en profielput 2.

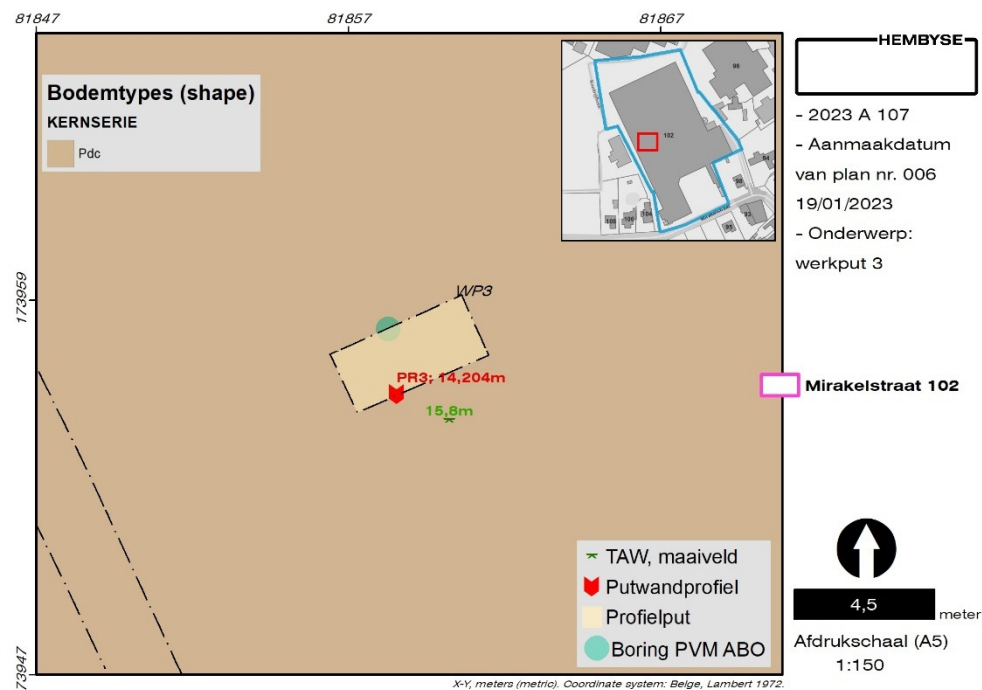
Van 35 tot circa 60 centimeter diepte werd een onregelmatig gereduceerd zandleem aangesneden, dat niet kan worden geïnterpreteerd als een (afgetopte) teelaarde, maar eerder als een gereduceerde nivelleringslaag. De kleur van het sediment zou nog kunnen verwijzen naar een lutumuitspoeling, maar de aanwezigheid van baksteenpuin en de scherpe aflijning met het onderliggend onverweerd moedermateriaal doet besluiten dat het om een nivelleringslaag gaat.

Tot op een diepte van 1,4 meter werd het sediment van de Formatie van Gent aangesneden, tot 1,6 meter was het sediment van de Formatie van Zemst zichtbaar. Er was geen sprake van paleo-horizonten of van een bewaarde Holocene bodem. Er is opnieuw geen sprake van een tertiair sediment !

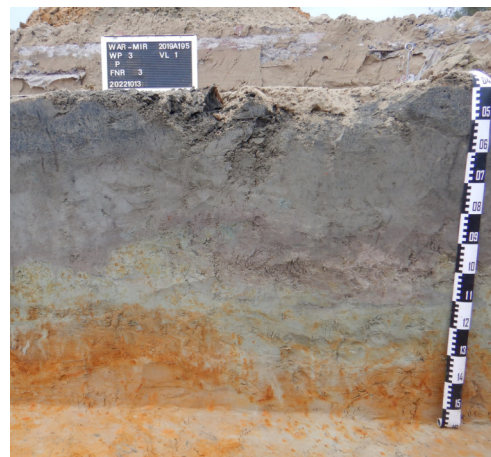
2.2.1.3

Profielput 3

Profielput 3 werd aangelegd aan de westelijke grens van het onderzoeksgebied. In het beton was de landschappelijke boring duidelijk zichtbaar en het boorprofiel en de profielput toonden een zeer gelijkaardige opbouw.

- 0 – 20cm: betonplaat
- 20 – 40cm: grijsbeige zand, homogeen (ophogingszand/nivelleringszand)
- 40 – 60cm: donker zwartbruin zand, vermengde A-horizont
- 60 – 120cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleig, gereduceerd, roestverschijnselen vanaf 0,80m-mv
- 120 – 130cm: bruinroest zand

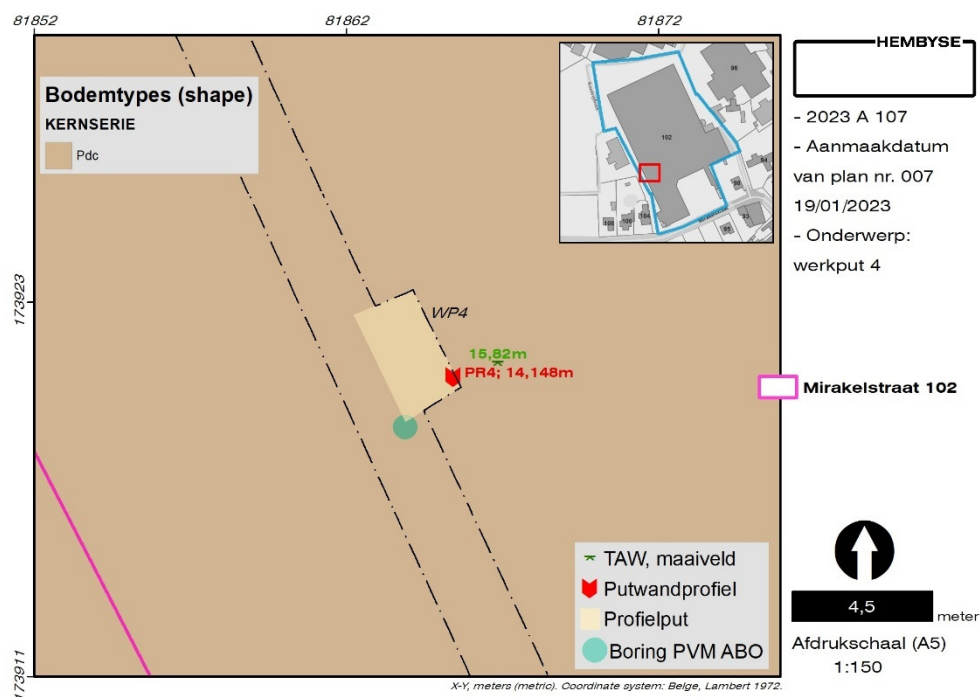

Figuur 8. Boring 3 en profielput 3.

Onder de betonplaat was sprake van een vlijaag, bestaande uit een zeer zuiver Rijnzand. Vanaf 35-40 centimeter diepte was sprake van een sterk gereduceerd zandleem. Er was sprake van een gespikkelde aanrijking van een zwart mineraal, vergelijkbaar met een organische aanrijking die zich ook rond beerputten kan vormen. Deze horizont is een gereduceerd Pleistoceen zandleem (mogelijk Formatie van Gent), in ieder geval géén tertiair sediment. Op een diepte van circa 1,3 meter is een roestvorming herkenbaar, de fluviatiele sedimenten van de Formatie van Zemst werden hier niet aangesneden.

2.2.1.4 Profielput 4

Profielput 4 werd iets bezuiden profielput 3 aangelegd en toont een ander profiel dan de landschappelijke boring. De landschappelijke boring toont een verstoord bodemprofiel tot 70 centimeter diepte, met op deze diepte de aanwezigheid van een betonplaat. In de profielput werd onder een beton- en vlijaag van 35 centimeter een verbrokkelde nivelleringslaag tot 55 centimeter diepte aangetroffen.

0 – 15cm: betonplaat
 15 – 40cm: baksteencement (recente funderingsmuur)
 40 – 70cm: betonplaat
 70 – 140cm: roestbeige zandleem, nat

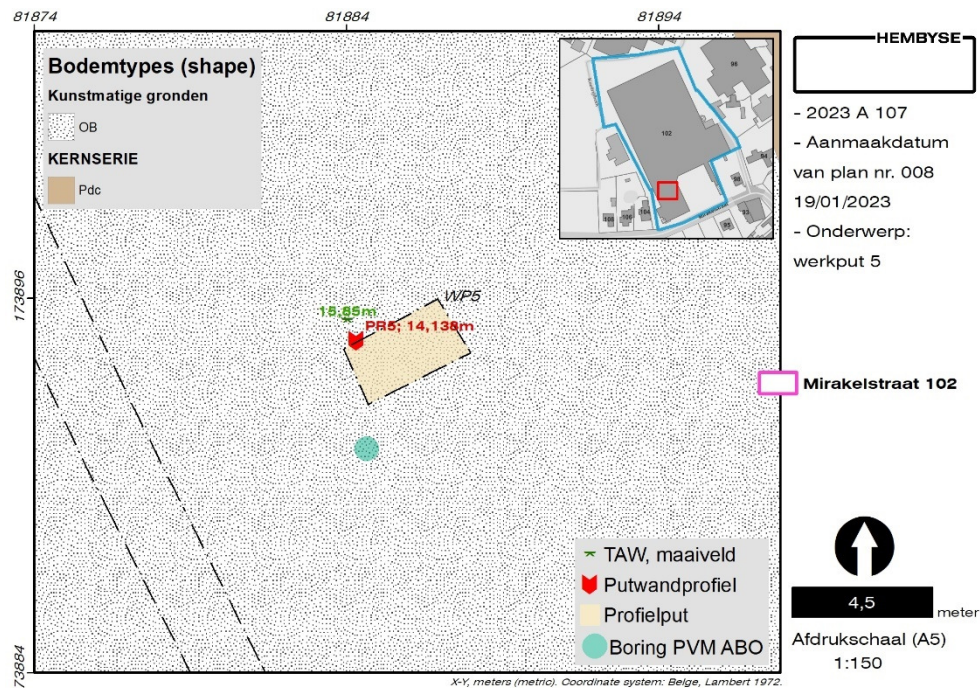
Figuur 9. Boring 4 en profielput 4.

Het onderliggend Pleistoceen sediment was volledig gereduceerd tot een diepte van minstens 1,7 meter onder het maaiveld. Dit is ook een signaal van een bodem die van nature uitermate nat is.

2.2.1.5

Profielput 5

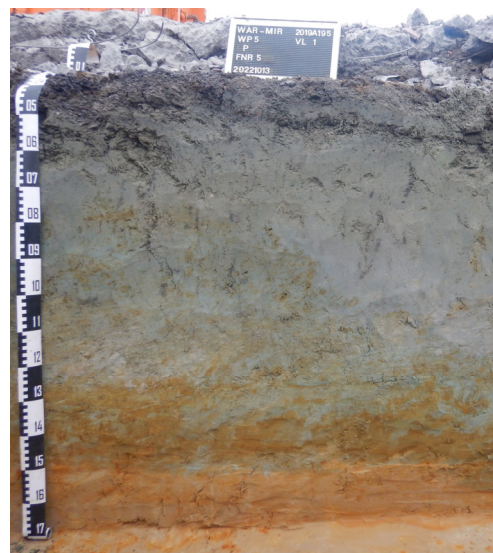
Profielput 5 werd aangelegd in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied en ook hier toont de profielput een ander profiel dan de landschappelijke boring. Het boorprofiel sluit eerder aan bij wat in profielput 4 was aangetroffen.

0 – 30cm: betonplaat

30 – 55cm: zwartbruine zandige puinlaag, licht lemig

55 – 140cm: grijsblauw Tertiair zand, zwak kleilig, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

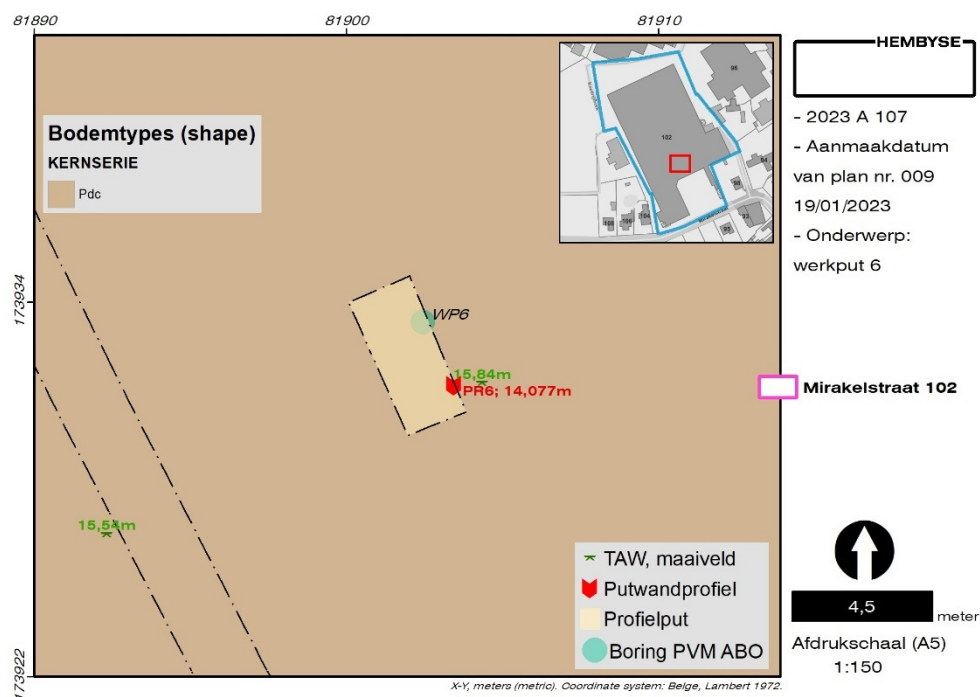

Figuur 10. Boring 5 en profielput 5.

Er was opnieuw sprake van een beton- en een onderliggende vlijlaag tot 35-40 centimeter diepte en een verbrokkelde nivelleringslaag tot circa 60 centimeter diepte. Het onderliggend Pleistoceen zandleem was tot een diepte van bijna 1,4 meter volledig gereduceerd (géén tertiair zand !). Op een diepte van 1,7 meter was de overgang van de Formatie van Gent naar de Formatie van Zemst zichtbaar.

2.2.1.6 Profielput 6

Profielput 6 werd ook vrij centraal in het onderzoeksgebied aangelegd en toont opnieuw een ander profiel dan de landschappelijke boring. In eerste instantie is tot 35 centimeter een laag beton en een vlijlaag aanwezig. Tot 50 centimeter is sprake van een brokkelige, messcherpe nivelleringslaag. Onder deze laag manifesteert zich een groengrijze horizont met sporen van bioturbatie (mollen). Dit is naar alle waarschijnlijkheid een gereduceerde verweringshorizont, maar door de reductie is het niet duidelijk of het gaat om een organische inspoeling (bij zeer natte bodems – i.e. een “verbruining”), een lutumaanrijking of een verwerking door graafddieren.

0 – 20cm: betonplaat
 20 – 60cm: donker zwartbruin zand, licht lemig (afgetopte/genivelleerde A-horizont)
 60 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleig, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

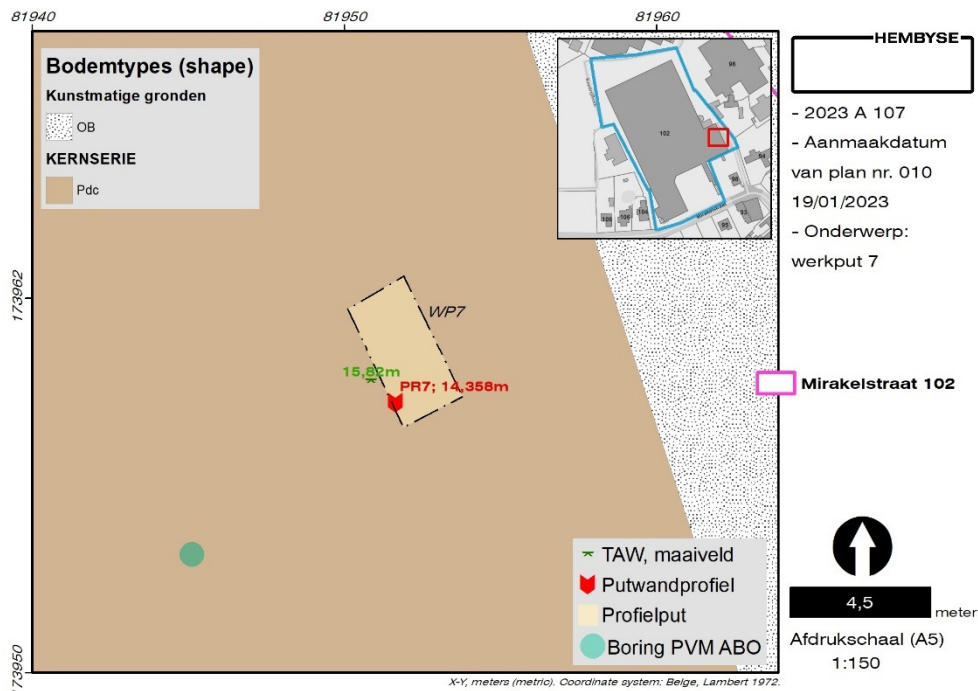

Figuur 11. Boring 6 en profielput 6.

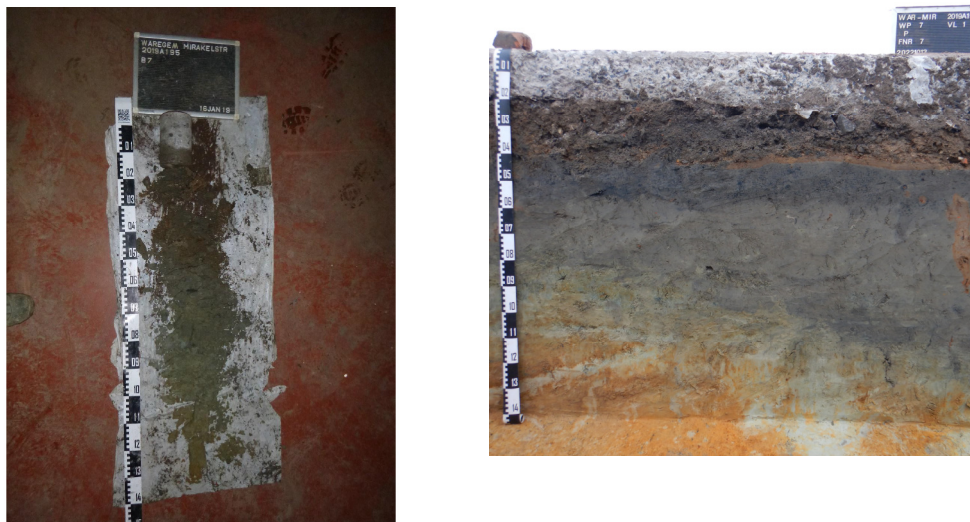
Het onderliggend Pleistoceen zandleem is gereduceerd tot een diepte van 1,4 – 1,5 meter. Op 1,7 meter diepte tekende het fluviatiel zand van de Formatie van Zemst zich terug af. Dit sediment vertoonde dan weer roestverschijnselen.

2.2.1.7 Profielput 7

Profielput 7 werd aangelegd in de meest oostelijke hoek van het onderzoeksgebied, de profielput diende te worden verlegd ten opzichte van de landschappelijke boring omwille van de aanwezigheid van mengpuin. In dit geval bleken de boorkolom en het bodemprofiel goed vergelijkbaar. Er is sprake van 20 centimeter betonplaat, waaronder tot 40 centimeter diepte een brokkelige en puinrijke nivelleringslaag aanwezig is. In de landschappelijke boring wordt dit nogal cryptisch omschreven als een “vermengde A-horizont”, maar het gaat louter om een ON-horizont. Het is in dit profiel duidelijk dat de gespikkelde zwarte aanrijking (zie ook profielput 3) in de onderliggende reductiehorizont naar alle waarschijnlijkheid ontstaan is door een verwerking van de recente nivelleringslaag.

- 0 – 20cm: betonplaat
- 20 – 45cm: zwart-grijs zand met veel puin, roestvlekken, vermengd (vermengde A-horizont)
- 45 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleig, gereduceerd, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

Figuur 12. Boring 7 en profielput 7.

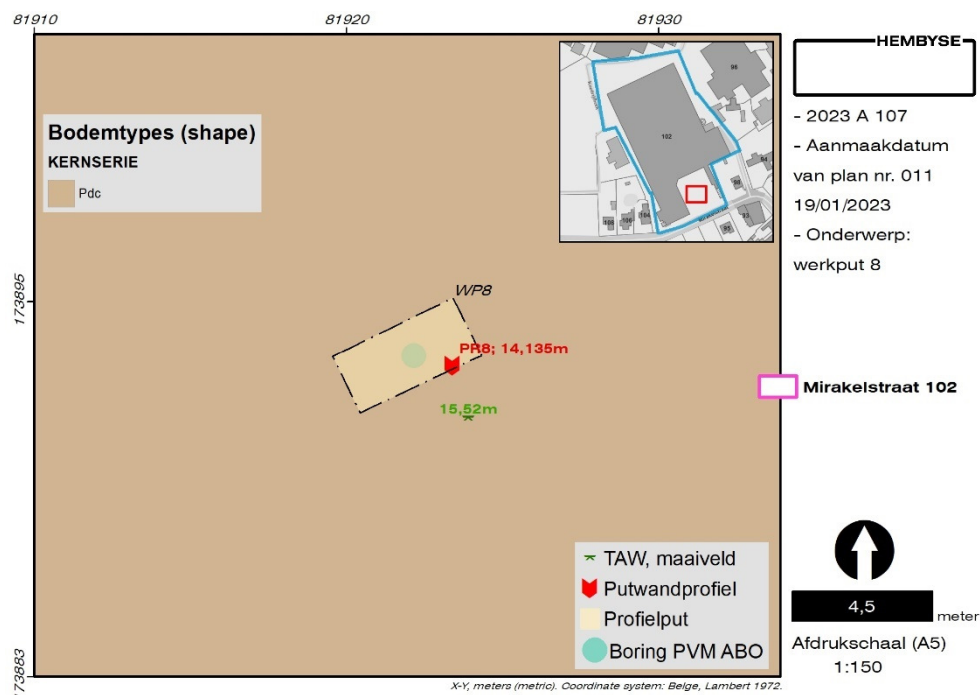
Van 80 tot 120 centimeter diepte is een schuine insteek zichtbaar, die opgevuld lijkt te zijn met een organisch zand. Dit volledige sediment is gereduceerd (geen tertiair sediment !). Het kan gaan om een greppelinsteek, of een kuil, of een recente verstoring; door de reductie van de bodem is dit in het geheel niet meer uit te maken.

Vanaf 1 meter diepte tot 1,4 meter diepte is het Pleistoceen sediment onverweerd, er is enkel sprake van roestverschijnselen.

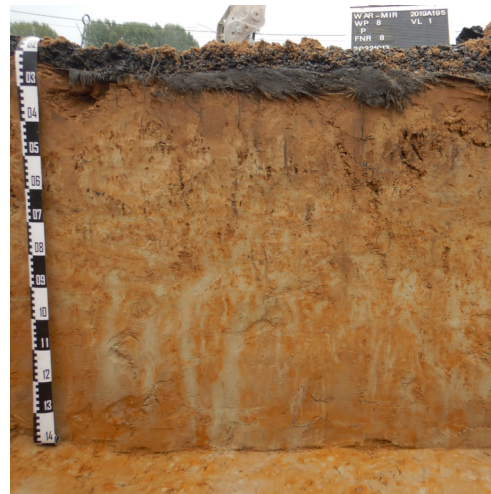
2.2.1.8

Profielput 8

Profielput 8 werd aangelegd in de zuidoostelijke hoek van het terrein, een zone die eertijds ook niet bebouwd was.

- 0 – 25cm: grind- en puinlaag met onderaan geotextiel
- 25 – 50cm: donker bruinbeige zand
- 50 – 90cm: licht bruinbeige leem, mangaanspikkels, zwak gereduceerd, roestvlekken
- 90 – 130cm: bruinoranje zand

Figuur 13. Boring 8 en profielput 8.

Deze was in gebruik als parking. De boring en het bodemprofiel tonen aan dat zelfs in de *minst verstoorde* delen van het onderzoeksgebied, de

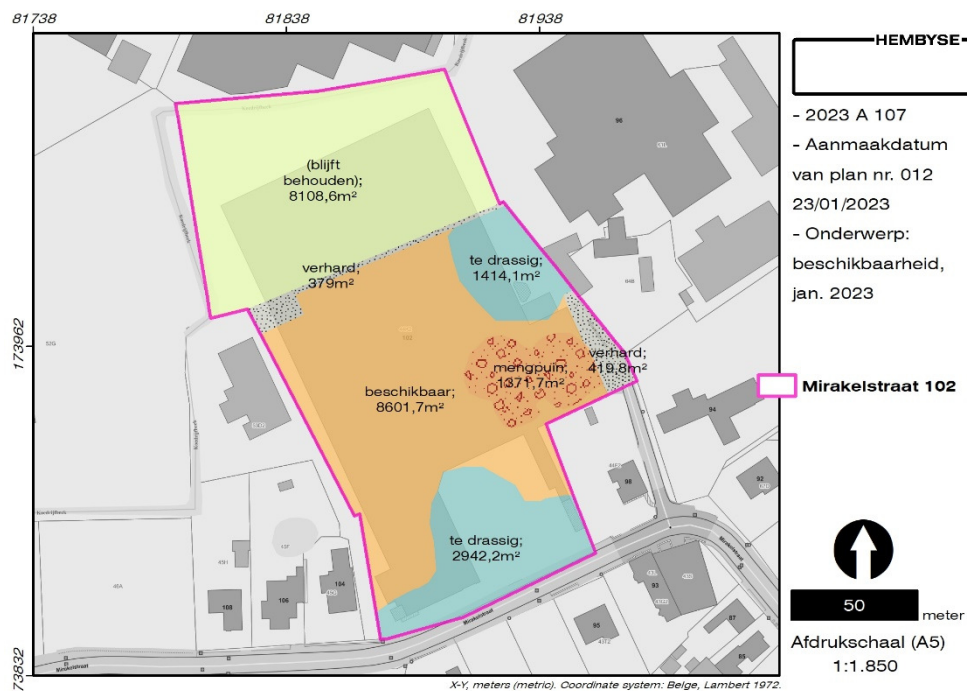
bodem nog altijd zeer diep verstoord is. Er is een laag van 20-30 centimeter steenslag op een worteldoek aanwezig.

Onder dit worteldoek manifesteert het Pleistoceen zandleem zich onmiddellijk als een beige ijzerhoudend zandleem. Op een diepte van 90 centimeter is sprake van witachtige tongen. Even opvallend is dat van 30 tot 40 centimeter diepte in het bodemprofiel nog sprake is van enkele mollengangen. Dit duidt er dus op dat voor de aanleg van de parking niet alleen de teelaarde is afgegraven, maar naar alle waarschijnlijkheid ook de B-horizont (dit gebied is gekarteerd als bodemtype *Pcc*, dus met een verbrokkelde textuur B-horizont). De diepte van de verstoring -zijnde zowel de teelaarde als de B-horizont- zijn voldoende om het grootste deel van de eventueel eertijds aanwezige archeologische grondsporen te vernietigen. Dit betekent dat bij de aanvang van het proefsleuvenonderzoek de verwachting naar het aantreffen van archeologische sporen en structuren uitermate laag was. Op basis hiervan werd ook beslist om niet de gehele sloopwerf archeologisch te begeleiden, maar na de opbraak van de verharding de proefsleuven te trekken.

2.2.2

Proefsleuven

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op donderdag 12 januari 2023. De grondwerken werden uitgevoerd door Devagro NV (hoofdaannemer), aangesteld door de initiatiefnemer. Er werd gebruik gemaakt van een 35-tons graafmachine op rupsen, voorzien van een dieplepelbak van 2,2 meter breed. Na afloop van de prospectie werden de proefsleuven omwille van stabiliteit en het insijpelend water onmiddellijk terug aangevuld (cf. infra). Het terrein was immers heel erg nat en in meerdere zones was de bodem zo slap dat de graafmachine er diep in wegzakte (in die mate dat de machine zich nog moeizaam kon vrijmaken en dat de kraanmachinist het onveilig achtte om in deze zones te werken). In de overige zones was enkel de toplaag (na de sloop) slap, het ging om een pakket van circa 30-40 centimeter. De onderliggende Pleistocene zandleem was goed begaanbaar.

31

Figuur 14. Staat van het terrein bij aanvang van het proefsleuvenonderzoek. Onder: sfeerbeeld van het onderzoek.

In het noorden was een nog in gebruik zijnde loods aanwezig, deze is opgenomen in de archeologienota maar deze blijft behouden. Deze zone van 8100m² wordt niet onderzocht.

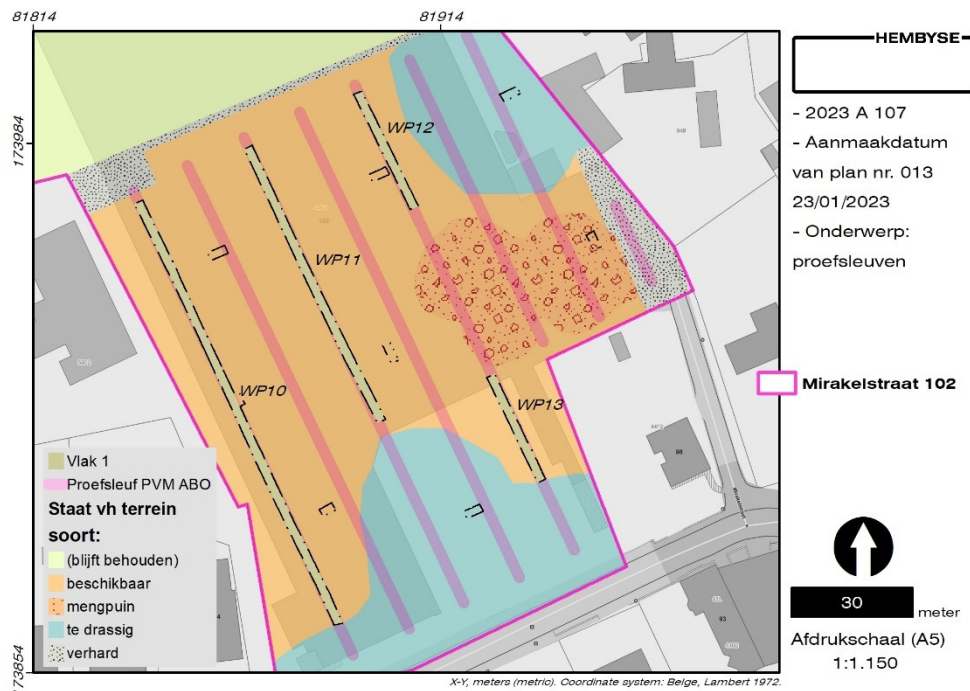
In de oostelijke hoek van het onderzoeksgebied was een stapel mengpuin (afkomstig van de sloop) aanwezig. Dergelijke niet beschikbare zones worden per standaard beschouwd als zones die *meegenomen worden in een advieszone voor verder onderzoek, indien een archeologische site wordt aangetroffen*.⁶

Zowel in het noorden (tegen de bestaande loodsen) als in het zuidoosten was een deel van het onderzoeksgebied bewust verhard gelaten. In het zuidoosten ging het om een toegangsweg tot het terrein, die om logistieke redenen niet was opgebroken.

Gezien de gegevens uit de profielputten werd besloten om alsnog te starten met het proefsleuvenonderzoek, indien zou blijken dat de bodem *plaatselijk toch goed bewaard* was en er dan toch sporen aanwezig waren, kon nog beslist worden om het onderzoek indien nodig op een ander tijdstip verder te zetten (bij betere weersomstandigheden).

Op deze manier werden 4 proefsleuven aangelegd. Het proefsleuvenplan van ABO NV voorzag parallelle proefsleuven in dezelfde oriëntatie als de westelijke perceelsgrens. Er waren 8 proefsleuven gepland, waarvan de meest oostelijke in de oostelijke toegangsweg van de site lag.

⁶ Dit is niet standaard in de CGP opgenomen, het gaat eerder om een informele compromis tussen archeologen en bouwheren, die vaak wordt toegepast wanneer kleinere zones nog niet beschikbaar zijn voor een survey.

Figuur 15. Overzichtsplanning van de aangelegde werkputten.

Werkput 10 werd aangelegd in het westelijke deel van het onderzoeksgebied en al snel bleek dat de sterk verstoorde bodem zoals aangetroffen in de profielputten over de hele lengte van de proefsleuf kon worden gevolgd. De verstoring van de bodem bestond hoofdzakelijk uit twee soorten verstoring: enerzijds plaatselijke verstoringen door de uitbraak van funderingen en anderzijds een dekkende verstoring door het bouwen van de loodsen.

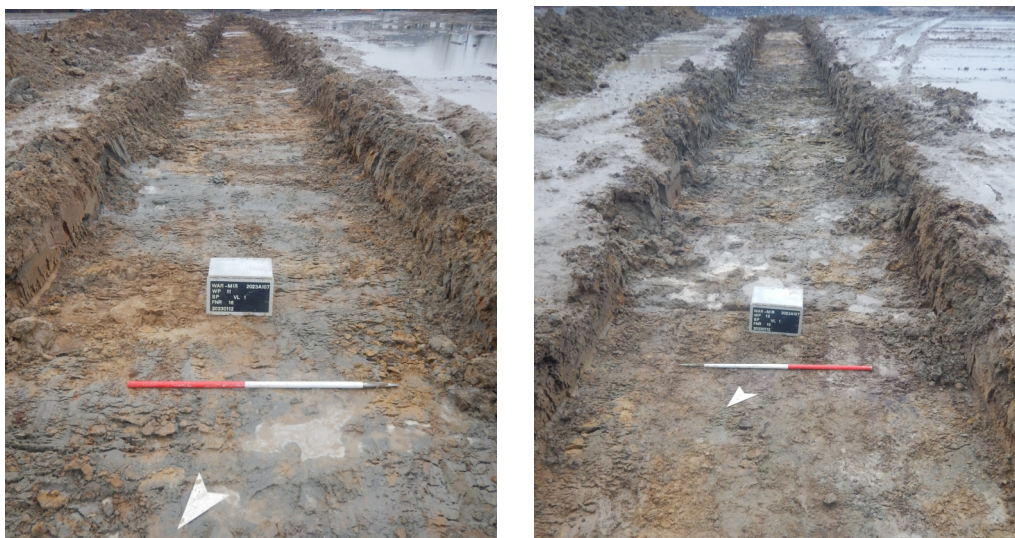

Figuur 16. Zicht op het vlak in proefsleuf 10.

In de volledige proefsleuf werd aangetroffen wat ook in de profielputten duidelijk was, namelijk het volledig afgraven van de teelaarde en het nivelleren van het terrein, waarbij de Holocene bodem volledig verdwenen was en tot diep in het Pleistoceen sediment was genivelleerd. Bovendien zorgt de reductie van de bodem voor een verminderde leesbaarheid van grondsporen, indien deze aanwezig zijn.

In proefsleuf 10 werden geen archeologische sporen aangetroffen: er was sprake van een “archeologische leegte”. Er werd, tevens gezien de staat van het terrein, door de veldwerkleider beslist over te schakelen op een 30 meter-interval in plaats van een 15 meter interval. De redenering hierbij is dat terug kan worden overgeschakeld op een 15 meter interval bij het aantreffen van grondsporen of zelfs een enigszins bewaarde bodem.

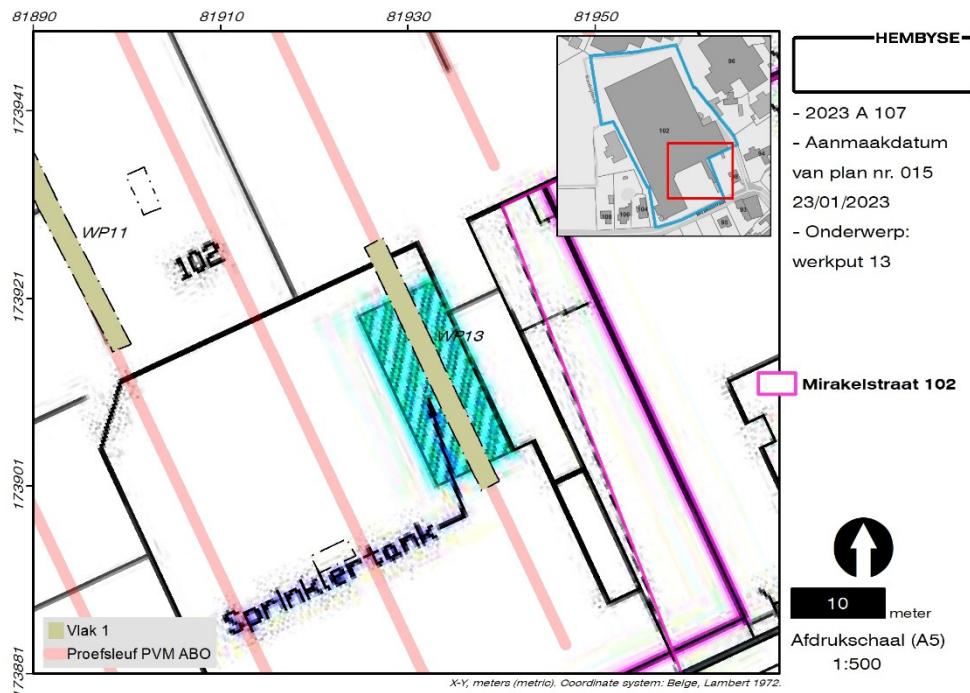
Dit bleek niet noodzakelijk te zijn. Proefsleuven 11 en 12 gaven evenzeer blijk van een volledig verstoorde bodem als proefsleuf 10.

Figuur 17. Zicht op het vlak in proefsleuven 11 en 12.

In de zuidoostelijke hoek van het terrein werd tenslotte nog proefsleuf 13 aangelegd. Deze startte ter hoogte van de stock mengpuin en stopte ter hoogte van een zone waarin de graafmachine wegzakte⁷.

⁷ De sleuven werden de facto getrokken tot het punt waarop de graafmachine zich niet nog kon bevrijden.

Figuur 18. Situering van proefsleuf 13. Onder: zicht op het vlak in proefsleuf 13.

De eerste meters van proefsleuf 13 bleken in lijn te liggen van proefsleuven 10, 11 en 12, zijnde een volledig verstoorte bodem tot diep in het Pleistoceen sediment, waarbij dit sediment reductie vertoonde. Verder in

de proefsleuf was sprake van een diepe verstoring, gevuld met mengpuin: het restant van de sprinklertank. Deze sprinklertank was tijdens het plaatsbezoek aangetroffen en deze werd tijdens de sloopwerken na de aanleg van de profielputten gesloopt. De aflijning van deze verstoring in de proefsleuf toont dat de sloopwerken nauwgezet zijn gebeurd, zonder excessieve uitgraving van het Pleistoceen sediment. Het grootste deel van proefsleuf 13 bleek te bestaan uit de verstoring van de sprinklertank.

Alle proefsleuven vertoonden dus een vergelijkbare, verstoorde bodem. Door de totale afwezigheid van waardevolle archeologische sporen en structuren binnen de afgebakende onderzoekszones werd het uitgevoerde proefsleuven- en proefputtenplan door de veldwerkleider als voldoende beschouwd. De afwijkingen op de CGP waren:

- De aanleg van proefsleuven met een interval van 30 meter as tot as, in plaats van 15 meter omwille van de volledig verstoorde bodem.
- Geen aanleg van bodemprofielen in de proefsleuven omwille van de aanleg van profielputten bij de begeleiding van de opbraak van de verharding.

Er waren verder geen afwijkingen op de CGP noodzakelijk.

2.3 Assessment van de bodem

37

2.3.1 Putwandprofielen -bodempromfielen

De bodem en de bewaring ervan is afdoende onderzocht door middel van de landschappelijke boringen, geverifieerd door de profielputten (acht profielputten). Er kan worden gesteld dat er geen sprake is van een Pdc- of Ldc-bodem, maar van een volledig antropogene bodem. Deze kan in het profiel het best omschreven worden als een ON/C- profiel en een ON/Cr- profiel. Het onverweerd moedermateriaal bestaat dus uit Pleistocene eolische sedimenten, waarbinnen geen paleo-horizonten zijn waargenomen. Op een diepte van circa 1,4 meter onder het maaiveld (het niveau van de betonverharding) gaat dit sediment over in een zeer homogeen fluviaal Pleistoceen zand. Het gaat in allebei de gevallen om sedimenten die in een arctisch klimaat zijn afgezet. De reductie van deze sedimenten kan rechtstreeks worden verbonden aan de aanwezigheid van de betonverhardingen, waardoor de bodem als het ware “verstikt” is.

Besluitend kan worden gesteld dat:

1. De bodem bestaat uit volledig antropogene gronden.
2. Er zijn geen bewaarde archeologische niveaus.

2.4 Assessment van het sporenbestand

Tijdens het onderzoek werden geen archeologische sporen of structuren aangetroffen. Het onderzoeksgebied vertoont een “archeologische leegte”.

2.5 Assessment van vondsten en stalen

2.5.1 Conservatie-assessment van vondsten

Er werden geen archeologische voorwerpen ingezameld.

2.5.2 Conservatie-assessment van stalen

Er werden geen stalen ingezameld.

3 Dataset en waardering

3.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.

Op basis van het uitgevoerde traject kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☒

toelichting

Op basis van het bureauonderzoek waren er ogenschijnlijk niet voldoende gegevens om het archeologisch kennispotentieel van het gebied in te schatten, al waren er aanwijzingen dat het terrein sterk tot volledig verstoord was.

39

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☒	☐	☐	☐

toelichting

Manuele controleboringen waren niet mogelijk.

Landschappelijke boringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☐	☒

toelichting

De landschappelijke boringen hadden aangetoond dat de bodem binnen het onderzoeksgebied door de bouw van de voormalige gebouwen reeds zwaar verstoord was. Er was geen sprake van een bewaarde Holocene bodem of zelfs een bodem, typerend voor een voormalig akkerland. Het onderliggend Pleistoceen sediment was niet als dusdanig herkend, maar het ging om genivelleerde eolische en fluviatiele sedimenten. Deze waren bovendien sterk gereduceerd, wat de bewaring van grondsporen aanvullend zeer negatief beïnvloedt. De interpretatie van de landschappelijke boringen kon worden

bijgesteld en verfijnd door middel van de aanleg van profielputten, waaruit de verstoring van de bodem en de identificatie van de sedimenten definitief duidelijk werd.

**Prospectie met
ingreep in de
bodem ifv
sporensites
(proefsleuven,
proefputten)**

Mogelijk Nuttig Schadelijk Noodzakelijk Uitgevoerd

☒ ☒ ☐ ☒ ☒

toelichting

Het proefsleuvenonderzoek was mogelijk in een uitgesteld archeologietraject, waarbij de nodige logistiek kon worden ingezet. Het proefsleuvenonderzoek toonde een volledig verstoorde bodem aan, een bevestiging van de gegevens uit het bureauonderzoek, de landschappelijke boringen en de profielputten.

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA ☒ NEE ☐

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.

Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

3.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Geofysisch onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Het onderzoeksgebied is volledig verstoord. Er is geen vraagstelling voor de uitvoering van een geofysisch onderzoek.

Vlakdekkende opgraving	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Niet noodzakelijk.

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervolledigen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

41

Te nemen maatregelen:	JA	☐	NEE	☒
-----------------------	----	--------------------------	-----	-------------------------------------

Korte omschrijving:

Vrijgave van het terrein.

3.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP zijn ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord.

42

Deze onderzoeksvragen zijn:

- *Zijn er grondsporen aanwezig?*

Er zijn geen grondsporen aanwezig.

- *Zijn er artefacten aanwezig?*

Er zijn geen artefacten aanwezig.

- *Kan een ruimtelijke afbakening gemaakt worden van de zones met archeologische sporen of artefacten?*

Deze zones zijn afwezig, het terrein is volledig verstoord.

- *Kunnen archeologische vindplaatsen op basis van het sporen/artefactenbestand in tijd, ruimte en functie afgebakend worden? Waarom?*

Er zijn geen archeologische vindplaatsen.

- *Kan het vindplaatstype (bewoning, economisch, funerair, religieus, militair) worden bepaald op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal? Waarom?*

Er is geen archeologisch vondstenmateriaal, er is geen vindplaats.

- *Wat zegt de landschappelijke ligging (reliëf, bodemtype, geologische eenheid en hydrologie) van de archeologische erfgoedwaarden over het vroegere landgebruik volgens een synchroon en diachroon perspectief?*

Het digitaal terreinmodel toont dat het terrein een genivelleerd en aangevuld terrein is, dit is in functie van de bouw van de voormalige fabrieksgebouwen. Door deze recente bouwwerken is de relatie tussen de bodem, het landschap en de eventuele sporen van het historische landgebruik verloren gegaan.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?*

De geplande werken hebben geen invloed op het archeologisch bodemarchief, het gaat immers om reeds verstoorde gronden.

- *Is er mogelijkheid tot behoud in situ en zijn er eventueel maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?*

Dit is niet relevant.

- *Indien behoud in situ van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?*

Dit is niet relevant.

- *Zijn er structuren/sporen die bijzondere aandacht verdienen bij evt. vervolgonderzoek?*

Dit is niet relevant.

- *Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?*

De site heeft geen archeologisch kennispotentieel. Het advies luidt een directe vrijgave van het terrein.

4 Literatuuroverzicht

4.1 Naslagwerken

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

Dondeyne S., Vanierschot L., Langohr R., Van Ranst E. & Deckers J., 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse Overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Praet M., 2019. *Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Mirakelstraat 102 te Waregem (Prov. West-Vlaanderen)*, ABO Archeologische Rapporten 833, Gent.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

4.2 Online bronnen

- <http://www.geopunt.be/>
- <https://www.dov.vlaanderen.be/>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <http://uurl.kbr.be>
- <https://www.cartesius.be/>
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE
- <https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2>
- www.geologievannederland.nl
- <https://search.arch.be/nl/>

5 Lijst van figuren

Figuur 1. Luchtfoto van de site voor de afbraak (bron: initiatiefnemer). Onder: dronefoto van de site tijdens de afbraak (foto B. De Smaele, 2022).	11
Figuur 2. Plan van de gekende ondergrondse structuren.	12
Figuur 3. Boven: zicht op enkele ondergrondse structuren tijdens het plaatsbezoek. Onder: zicht op de sprinklertank (© Hembyse BV).	13
Figuur 4. Plan van de aangelegde profielputten ten opzichte van de landschappelijke boringen. Onder: luchtfoto van het onderzoeksgebied (in noordelijke richting) met op de voorgrond profielput 8.	16
Figuur 5. Boring 1 en profielput 1.	17
Figuur 6. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de quartair profieltypekaart.	18
Figuur 7. Boring 2 en profielput 2.	20
Figuur 8. Boring 3 en profielput 3.	22
Figuur 9. Boring 4 en profielput 4.	24
Figuur 10. Boring 5 en profielput 5.	25
Figuur 11. Boring 6 en profielput 6.	27
Figuur 12. Boring 7 en profielput 7.	28
Figuur 13. Boring 8 en profielput 8.	29
Figuur 14. Staat van het terrein bij aanvang van het proefsleuvenonderzoek. Onder: sfeerbeeld van het onderzoek.	31
Figuur 15. Overzichtsplan van de aangelegde werkputten.	33
Figuur 16. Zicht op het vlak in proefsleuf 10.	34
Figuur 17. Zicht op het vlak in proefsleuven 11 en 12.	35
Figuur 18. Situering van proefsleuf 13. Onder: zicht op het vlak in proefsleuf 13.	36

<i>Hembyse Archeologie is een handelsnaam van de in 2017 opgerichte vennootschap Hembyse BV.</i>	
<i>Maatschappelijke zetel:</i>	<i>Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge</i>
<i>BTW:</i>	<i>BE 0677.720.687</i>
<i>IBAN:</i>	<i>BE25890214307282</i>
<i>BIC:</i>	<i>VDSP BE 91</i>
<i>Telefoon:</i>	<i>0032 472 89 97 66</i>
<i>E-mail:</i>	<i>info@hembyse.net</i>
<i>Website:</i>	<i>www.hembyse.net</i>
<i>Sociale media:</i>	<i>https://www.facebook.com/HembyseArcheologie/</i>